

บทที่ 9

การผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์การศึกษา

รายการวิทยุโทรทัศน์การศึกษา

วิทยุโทรทัศน์การศึกษา เป็นลักษณะเฉพาะในการนำความรู้ที่จะทำให้บุคคลดำเนินชีวิตอยู่ได้อย่างเป็นสุข เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม และเป็นพลเมืองดีของชาติ

การใช้วิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษา

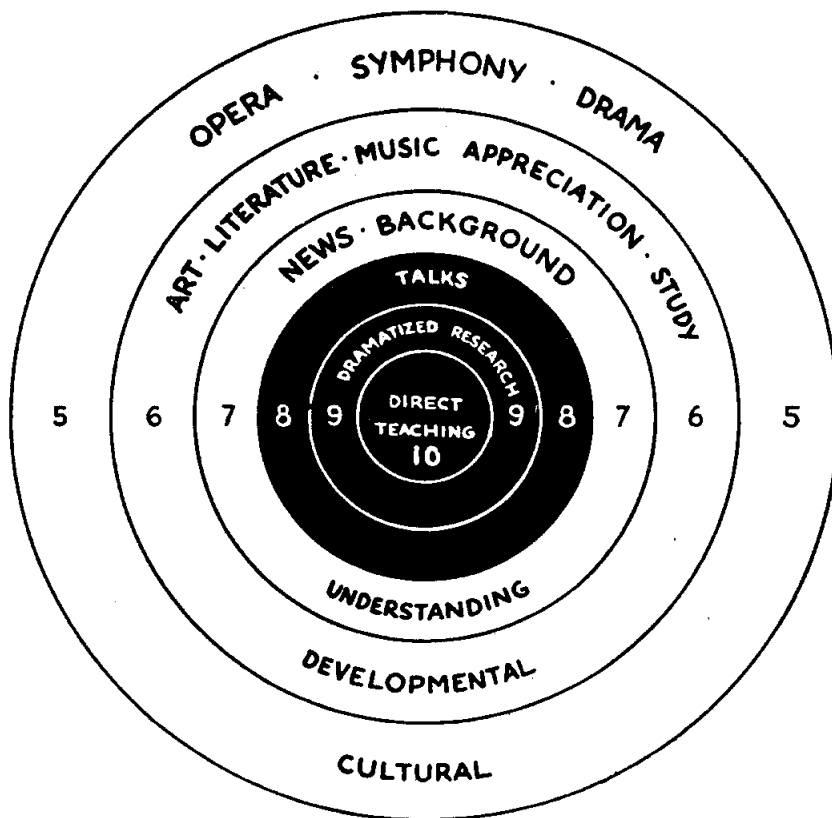
1. การใช้วิทยุโทรทัศน์เพื่อมวลชน

1. ชักจูงให้ไม่สะใจการทำงานโดยแสดงหาความรู้ใหม่ ๆ เพื่อให้มีวิธีการในการทำงาน
2. ส่งเสริมในคุณค่าทางวัฒนธรรม ศีลธรรม จารีตประเพณี ให้รู้จักใช้และรักษาไว้
3. ส่งเสริมความเชื่อในเหตุผล มองการณ์ไกล
4. ส่งเสริมให้มีรสนิยมในหนังสือ ดนตรี ศิลปะ และการแสดง
5. ให้ความรู้แก่ผู้ชมในวิชาการนั้น ๆ
6. ส่งเสริมให้ทำงานเพื่อส่วนรวม
7. ส่งเสริมให้รักชาติ

2. ใช้วิทยุโทรทัศน์ในการเรียนการสอนเฉพาะความต้องการของแต่ละสถาบัน

รายการวิทยุโทรทัศน์การศึกษาให้ความรู้อะไร

1. ให้ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ
2. ให้ความรู้เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดี สามารถปฏิบัติตามสิทธิหน้าที่ ระเบียบวัฒนธรรม โดยปฏิบัติตามกฎหมายได้
3. ให้ความรู้ที่ควรรู้ เช่น รู้จักรักษาป้องกันที่พึงรักษา
4. ให้ความรู้เฉพาะบุคคล เช่น ประวัติศาสตร์ สุขศึกษา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี เพื่อสร้างคุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน
5. ให้ความเพลิดเพลินในด้านการเล่น ศิลปะ ดนตรี และสิ่งอื่นจะให้ความเพลิดเพลินจะพึงได้

Educational Television program chart showing typical areas of interest.

มาตรฐานของวิทยุโทรทัศน์การศึกษา

1. ต้องเป็นรายการที่มีภาษาเป็นที่ถูกต้อง และเข้าใจง่าย
2. เป็นรายการที่เหมาะสมกับประเภทของเรื่อง
3. เป็นรายการที่แนะนำมารยาท และสร้างรสนิยมแก่ผู้ชม
4. เป็นรายการที่ให้ความเคารพในชนบทรรมนิยมประเพณี และส่งเสริมศีลธรรมอันดี
5. เป็นรายการที่ทำตัวอย่างที่ดีควรแก่การจดจำ และเป็นตัวอย่างของเยาวชน
6. เป็นรายการที่งดเว้นความไม่เหมาะสม เช่น ก่อให้เกิดความหวาดเสียว ความกลัว ความทารุณ ความหยาบ และอื่น ๆ ที่ไม่ควรแสดงในที่สาธารณะ
7. เป็นรายการที่ไม่เข้าข่ายล่วงเกินผู้อื่น ๆ
8. เพื่อข้อเท็จจริงอย่างแจ่มชัด
9. ไม่เป็นรายการที่ยุยง ปุกปั่นแก่ชนส่วนรวมในทางที่ไม่บังควร
10. ไม่เป็นรายการที่ทำให้ขาดความสามัคคี
11. ไม่ทำให้ผู้ร่วมรายการเกิดความอับอาย และสะเทือนใจ
12. ไม่เป็นรายการที่เสนอปะปนกับการแสดงสินค้า

ประเภทของรายการวิทยุโทรทัศน์การศึกษา มีอยู่ 2 ประเภท คือ

1. วิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษา (Educational television)
2. วิทยุโทรทัศน์เพื่อการเรียนการสอน (Instructional television)

วิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษา เป็นวิทยุโทรทัศน์ที่จัดขึ้นเพื่อรายการที่ให้ความรู้แก่ผู้ชมโดยทั่วไป หรือจะเรียกว่า วิทยุโทรทัศน์การศึกษา บอกสถาบันการศึกษาก็ได้ ทั้งนี้วิทยุโทรทัศน์การศึกษาจะให้ความรู้แก่มวลชนไม่ได้จัดการให้ความรู้ตามหลักสูตร และการเรียนการสอนโดยตรง แต่เป็นเครื่องชี้แนะส่งเสริม โน้มน้าว ชักจูง ปลุกฝังและสนับสนุน การให้ความรู้โน้มน้าวต่าง ๆ เพื่อจะทำให้ผู้ชมผู้ฟังได้ทำตัวอย่างถูกต้องในฐานะของสมาชิกของสังคม และเป็นพลเมืองของประเทศชาติ และให้เกิดการพัฒนาในด้านความรู้ เพื่อการดำรงชีพ เพื่อความมีรสนิยมในการแสวงหาความสุข ความเพลิดเพลิน จึงพึงมีพึงได้ตามอัตภาพของตน และสนับสนุนให้เป็นผู้รู้จักรักษาสิ่งที่ควรรักษา เช่น ขนบธรรมเนียมประเพณี ศาสนา ศิลธรรม วัฒนธรรม เพื่อให้ความเป็นอยู่ของสังคมอยู่ร่วมกันโดยสันติ และเป็นไปด้วยความราบรื่น ซึ่งเป็นรายการโทรทัศน์ที่จะให้แก่ผู้ดู ผู้ชม ได้ตามควรแก่โอกาส

วิทยุโทรทัศน์เพื่อการเรียนการสอน เป็นวิทยุโทรทัศน์ที่จัดขึ้นโดยเฉพาะเพื่อการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษา โดยพึ่งหลักสูตรในการจัดรายการวิทยุโทรทัศน์เป็นเพียงสื่อระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนซึ่งควรคำนึงถึงลักษณะของผู้เรียนวิชาที่สอน ดังนี้

วัยของผู้เรียน รายการเช่นใดควรจัดให้กับผู้เรียนวัยใด ถ้าเป็นเด็กเล็กควรจัดรายการประเภทมีรูปภาพสไลด์ อุปกรณ์ประกอบรายการมาก มีสีสันวรรค์ มีภาพยนตร์ประกอบ เป็นภาพต่าง ๆ ที่เด็กสนใจ เช่น ภาพการ์ตูน ถ้าเป็นผู้เรียนที่วัยสูงขึ้นอาจจัดรายการที่มีการแทรกทางวิชาการมากขึ้นอาจตัดภาพประเภทการ์ตูน หรือภาพที่เด็กโตไม่ชอบดู เปลี่ยนสภาพจากความเป็นเด็กจะเริ่มเป็นผู้ใหญ่และถ้าสอนผู้ใหญ่หรือระดับมหาวิทยาลัย ทางวิชาการก็จะสูงขึ้น ศัพท์เทคนิคใหม่ ๆ ก็ใช้ได้ ถ้าเป็นเด็กเล็กหรือเด็กโตหน่อยก็การใช้ภาษา ก็จะเป็นปัญหาในเรื่องศัพท์ และสำนวนที่ผู้เรียนไม่สามารถจะเข้าใจได้ แม้ผู้ใหญ่ถ้ามีศัพท์และสำนวนใหม่ ๆ ควรที่ผู้สอนจะ ทำอย่างไร จะสอนอย่างไรจึงจะให้สิ่งนั้นแจ่มชัด และไม่เป็นอุปสรรคในการเรียนได้

วิชาที่เหมาะสมในการสอนทางวิทยุโทรทัศน์ ย่อมทำได้ทุกวิชา สุดแต่จะหาวิธีการสอนอย่างไรจึงจะให้วิชานั้นออกไปสอนทางวิทยุโทรทัศน์อย่างมีประสิทธิภาพ

อุปกรณ์การสอนที่จะจัดหามาประกอบในการสอนวิทยุโทรทัศน์ก็เป็นสิ่งสำคัญเหมือนกัน ครูอาจารย์ผู้สอนควรได้ศึกษาการใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ และรู้จักวิธีใช้กับวิทยุโทรทัศน์อย่างได้ผลจะเป็นส่วนหนึ่งทำให้การเรียนการสอนทางวิทยุโทรทัศน์มีประสิทธิภาพ ประหยัด และเข้าถึงซึ่งจุดมุ่งหมายทางการศึกษาได้

นอกจากประเภทของรายการมีอยู่ 2 แบบดังกล่าวแล้ววิทยุโทรทัศน์ยังอาจแบ่งตามชนิดของขนาดที่วิทยุโทรทัศน์ดำเนินรายการอีก คือ

ชนิดของรายการวิทยุโทรทัศน์การศึกษา มี 5 ชนิด คือ

1. วิทยุโทรทัศน์การศึกษาในห้องเรียนเดี่ยว
2. วิทยุโทรทัศน์การศึกษาในโรงเรียนเดี่ยว
3. วิทยุโทรทัศน์การศึกษาในพื้นที่แคบ ๆ
4. วิทยุโทรทัศน์การศึกษาในวิทยาลัย มหาวิทยาลัย และสถาบันอุดมศึกษา
5. วิทยุโทรทัศน์การศึกษาแห่งชาติ หรือในสถานีวิทยุโทรทัศน์โดยทั่วไป

รูปแบบของการจัด และการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์การศึกษา มีอยู่หลายรูปแบบ คือ

1. **การบรรยาย (Lecture)** เป็นการบรรยายคนเดียวอาจทำได้ทั้งในรายการวิทยุโทรทัศน์

ในสถาบันการศึกษา และนอกสถาบันการศึกษา แต่สำหรับในการบรรยายแบบนี้ไม่นิยมใช้กับวิทยุโทรทัศน์นอกสถาบันนัก เพราะเป็นรายการที่ไม่ชวนให้ผู้ชมได้ติดตามเท่าที่ควร เพราะการออกรายการแบบนี้ทำให้เกิดปัญหาแก่ผู้ชมได้เป็นการจัดรายการที่เป็นสื่อการเรียน การสอนทางเดียวที่ขาดดุลยภาพการสื่อสารมาก ผู้ออกรายการอาจหาวิธีทำให้รายการสนุกตื่นเต้น เร้าใจ และขอติดตามโดยวิธีนำอุปกรณ์ในการออกรายการมาช่วย เช่น ภาพยนตร์ สไลด์ หรือผลิตภัณฑ์อื่น ๆ เป็นต้น

2. **แบบสนทนา (Interview)** ซึ่งเป็นลักษณะของรายการที่สร้างผู้ติดตามปัญหาต่าง ๆ แทนผู้ชมทางหน้าเครื่องรับ อาจจัดในรูปของผู้ร่วมสนทนา วิทยากร พิธีกร คือ เอววิทยากร ผู้บรรยาย หรือผู้ให้ความรู้เป็นหลักแล้วพิธีกรก็ทำหน้าที่แทนผู้ชมถามปัญหา หรือดำเนินรายการแทนผู้ชม ซึ่งคล้ายกับว่าผู้ชมมีส่วนร่วมรายการด้วย

3. **รายการแบบสาริต** เป็นลักษณะรูปแบบที่มีการแสดง ทดลองหรือทำให้ดู ผู้ร่วมรายการอาจมี 1 คน 2 คน หรือหลายคนก็ได้สุดแต่ต้องการสาริตอะไร และสาริตอย่างไร เช่น การสาริตเกี่ยวกับการบริหารกาย การสาริตอุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์ การสาริตเกี่ยวกับจิตวิทยา เป็นต้น

4. **รายการแบบจำลอง** อาจจัดเป็นรูปแบบจำลองจากของจริงทั้งรูปแบบรายการ ฉาก หรือผู้แสดงก็อาจทำได้ การจำลองแบบอาจทำให้ผู้ชมชมรายการได้เช่นเดียวกับการแสดงจริง เช่น การจัด หุ่นกระบอก หุ่นมือ

5. **การแสดงละคร หรือการละเล่น** รายการทั้งวิทยุโทรทัศน์การศึกษานอกและในสถาบันควรศึกษา อาจทำเป็นเรื่องราวมีตัวแสดงเป็น เช่นเดียวกับการแสดงทางวิทยุโทรทัศน์บันเทิงโดยทั่วไป แต่ในเรื่องให้ความรู้มีสาระประโยชน์ต่อผู้ชม และขอติดตามไปในตัว โดยแทรกการเรียน การสอน หรือลักษณะการศึกษาที่ต้องการไว้ในบทละคร หรือการแสดงนั้น ๆ

วิธีผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์การศึกษา

1. หัวเรื่องที่ต้องการบรรยาย ต้องการสอน หรือ ชื่อเรื่อง ชื่อรายการ หรือแต่งเรื่อง หรือเลือกเรื่องสุดแต่จะเป็นวิทยุโทรทัศน์นอกหรือในสถาบันการศึกษา

2. เลือกลักษณะของกลุ่มผู้ชมว่าเหมาะกับเรื่อง หรือรายการหรือไม่

3. เขียนสคริปต์ หรือบทโทรทัศน์

4. กำหนดตัวผู้แสดง ผู้ออกรายการ และผู้ร่วมรายการ

5. ซ้อมบทผู้ออกรายการ หรือผู้แสดงตามบทวิทยุโทรทัศน์
6. เตรียมอุปกรณ์ประกอบรายการ
7. การออกรายการ หรือการแสดงเพื่อบันทึกรายการ หรือออกแพร่ภาพ

การออกรายการวิทยุโทรทัศน์การศึกษา มีคนจำเป็นจะต้องทำความเข้าใจแก่ผู้แสดง หรือผู้ออกรายการเพราะรายการที่จะให้ความรู้แก่ผู้ชมหน้าจอเครื่องรับโทรทัศน์ได้นั้น ผู้แสดง หรือผู้ออกรายการต้องใช้ศิลปะต่าง ๆ ในการให้ความรู้แก่ผู้ชมอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิด การเรียนรู้ความรู้ ความเข้าใจ สร้างภาพพจน์ให้เป็นภาพที่น่าดูน่าชม ผู้เขียนจึงมีข้อเสนอแนะ สำหรับการวางแผนและการใช้ศิลปะต่าง ๆ ในการออกวิทยุโทรทัศน์การศึกษาดังต่อไปนี้

1. ด้านบุคลิกภาพ

1. อย่าตื่นเต้นเกินไป แสงไฟและสิ่งแวดล้อมในห้องสตูดิโอทำให้เกิดการตื่นเต้น ได้ควรที่ผู้แสดงหรือผู้ออกรายการทำความคุ้นเคยกับห้องสตูดิโอ และเจ้าหน้าที่ หรือผู้อยู่ในห้องส่ง
2. ทำตนเหมือนประหนึ่งเจ้าหน้าที่ในห้องสตูดิโอ หรือผู้อยู่ในห้องส่งเป็นผู้ชมโดยทั่วไป
3. เมื่อกำลังเริ่มจับภาพ ท่านดูสัญญาณจากตัวกล้อง (สัญญาณไฟที่กล้อง) หรือ สัญญาณมือจากผู้กำกับเวที
4. ในการสนทนาหรือบรรยายสายตาเป็นสิ่งจำเป็นจึงควรมองที่กล้องเป็นการแสดง หรือละคร
5. การนั่ง ยืน เดิน ควรอยู่ในท่าทางที่สุภาพ ไม่แข็งเสมอไป และดูไม่เป็นธรรมชาติ
6. การเปลี่ยนอริยาบท ไม่ควรทำรวดเร็วเกินไป ควรเป็นไปอย่างธรรมชาติ และไม่ ลุกสี่ลุกลน
7. ถ้าเป็นการแสดงควรแสดงไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะได้รับสัญญาณการหยุดแสดง ถึง แม้ภาพที่กำลังแพร่ภาพอยู่จะไม่ได้จับภาพที่เรา ก็ควรได้มีการแสดงอยู่อย่างปกติ เพราะกล้อง อาจจะมาถึงเราเมื่อใดก็ได้
8. การออกรายการ ควรทำการต่อเนื่องทั้งการพูดการแสดง หรือการประกอบรายการ

2. การใช้เสียงพูด

1. การพูดทางวิทยุโทรทัศน์ไม่จำเป็นต้องพูดดังนัก เพราะไมโครโฟนที่ใช้กับวิทยุ โทรทัศน์มีคุณภาพดี และควบคุมระดับเสียงได้

2. ควรกล่าวคำขึ้นต้นและลงท้ายกับท่านผู้ชม และผู้ร่วมรายการ เช่น สวัสดีครับ
สวัสดีค่ะ เป็นต้น

3. ควรพูดด้วยเสียงที่ชัดเจนแจ่มใส เป็นธรรมชาติไม่พูดเสียงที่ทำให้ผู้ชมตกใจ หรือ
ไม่สุภาพในเรื่องที่ควรจะเป็น

4. ควรพูดต่อเนื่องกัน หรือให้เสียงที่ต้องการออกอากาศไปโดยไม่หยุดชะงัก

5. การแสดงงานประกอบรายการควรชี้ หรือเน้นโดยใช้เสียงเท่าที่จำเป็น

6. การใช้เสียงเตือนการทำงานของเจ้าหน้าที่ เช่น การเปลี่ยนสภาพ หรือต้องการ
ภาพให้ใช้เทคนิคการพูดที่ดูไม่ขัดเขิน

7. ลงเสียง หรือพูดช้าลง เมื่อได้รับสัญญาณเตือนจากผู้กำกับเวที หรือเจ้าหน้าที่

3. ศิลปการพูด

วิทยุโทรทัศน์เป็นสื่อมวลชนประเภทที่ให้ทั้งภาพ และใช้ทั้งเสียงในการเป็นสื่อ จึง
จะทำให้ภาพที่เครื่องรับมีความสมบูรณ์ในการสื่อความหมาย การพูดจึงเป็นศิลปะอันหนึ่ง
ที่จะทำให้ภาพที่ปรากฏเป็นที่ชื่นชม จึงควรพูดด้วยความแจ่มใส เป็นศิลปะอันหนึ่งก็คือ ยิ้มหรือ
ยิ้มในใจขณะพูด

ในการฝึกฝนในการพูดจานั้น เป็นศิลปะที่จะต้องการฝึกฝน ถ้าโดยธรรมชาติผู้พูดมี
เสียงที่ไพเราะเพราะพริ้งอยู่แล้วก็จะเป็นเครื่องทำให้การพูดของเราดีเด่นยิ่งขึ้น ถ้าการพูดและ
วิธีพูดได้รับการฝึกฝนดีแท้ การพูดภาษา สำนวน ที่ฟังง่าย ชัดถ้อยคำ ไม่กำกวม พูดตรงไปตรงมา
มีจังหวะ ความเร็วไม่จัด เน้นในคำพูดที่ควรเน้น เป็นต้น ด้านเป็นศิลปะในการพูดทั้งสิ้น ผู้เขียน
จึงขอเสนอหลักเกณฑ์ในการพูดทางรายการวิทยุโทรทัศน์การศึกษาได้ดังนี้

1. ใช้ภาษาที่ง่าย ไม่พูดสำนวนที่สลับซับซ้อน ตัวศัพท์และประโยคง่ายต่อการเข้าใจ
ถ้าจำเป็นต้องใช้สำนวนก็มีคำอธิบายเป็นสำนวน หรือภาษาที่ง่าย ๆ

2. ความหมายของคำพูด มีความหมายเป็นแง่เดียวในกรณีที่อาจมีความหมายหลาย
แง่ ควรอธิบายให้แจ่มชัด

3. ภาษาที่ใช้น่าฟัง และแจ่มชัด การใช้ภาษาที่ซ้ำซากอาจทำให้ผู้ชมเกิดความเบื่อ
หน่ายภาษาที่คล้ายคลึงกันควรพูดให้แจ่มชัด เช่น โรงเรียนรับรองเรื่องร้องเรียน เป็นต้น

4. ใช้ภาษาที่สุภาพ ผู้แสดง หรือผู้ออกรายการโดยเฉพาะอย่างยิ่ง รายการทางการ
ศึกษาควรใช้ภาษาที่สุภาพ นุ่มนวล คุณค่าทางภาษาจะดีขึ้น ทำให้เกิดความเชื่อถือไม่ดูถูกผู้ชม

5. **ไม่พูดตกในเรื่องสำคัญ** การใช้ภาษาตกลงไม่ควรใช้เรื่องราวที่เป็นงานเป็นการ เช่น การประกาศ ถ้าพูดตกจะทำให้ผู้ฟังลดความเชื่อ หรือไม่แน่ใจจะเชื่อได้

6. **อย่าพูดกวน และนอกเรื่อง** การพูดควรพูดไปตามขั้นตอน ไม่พูดกวน การพูดนอกเรื่องจะทำให้ผู้ฟังสับสน

7. **อย่าพูดเรื่องส่วนตัว** การพูดจานั้นย่อมพูดไปได้หลายแนว ไม่จำเป็นอย่าพูดเรื่องส่วนตัวกับรายการ เป็นการแสดงภูมิของผู้แสดง หรือผู้ออกรายการไม่แสวงหาความรู้ เป็นการขาดตัวอย่างที่เหมาะสมกับรายการได้

8. **พูดเป็นไปตามธรรมชาติ** พยายามพูดแบบกันเอง มีสมาธิในการพูด มีอารมณ์ที่แจ่มใส แสดงไมตรีกับผู้ชม

9. **การพูดไม่ควรเว้นช่องว่าง หรือวรรคตอนนานเกินไป** ทำให้รายการดูเหมือนขาดตอน

10. **ย้ำในเรื่องของศัพท์ ชื่อเฉพาะ** เพราะบางศัพท์เป็นศัพท์เทคนิค ควรมีการย้ำให้ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งศัพท์ที่ต้องแปล หรือเป็นภาษาต่างประเทศ

11. **ใช้ภาษาที่ถูกต้อง** การใช้ภาษาที่ถูกต้องทั้งด้านออกเสียงการอ่าน หรือการพูด เป็นสิ่งที่ทำให้ผู้นำไปใช้ใช้ได้อย่างถูกต้อง เพราะวิทยุโทรทัศน์มีผู้ชมหลายวัย และมีประชาชนฟังจำนวนมาก

4. การวางรูปแบบในการจัดรายการ

ในการจัดรูปแบบในการออกวิทยุโทรทัศน์ ควรได้วางรูปแบบให้ถูกต้องเพื่อสะดวกแก่ช่างภาพ ผู้กำกับรายการ ผู้แสดงและผู้เกี่ยวข้องจักได้จัดรูปแบบของรายการได้ถูกต้องไม่เป็นปัญหาในการบันทึกและแพร่ภาพ ทุก ๆ ฝ่ายควรเข้าใจรูปแบบเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

5. การวางเสียงประกอบ

ในการจัดเสียงประกอบนับว่าสำคัญ เพราะจะทำให้ภาพดูสมบูรณ์ เช่น เสียงระฆัง เสียงคลื่น เสียงฝนตก ฯลฯ

6. วางอุปกรณ์สำหรับรายการ

1. ภาพที่จะประกอบรายการเป็นสไลด์ ภาพยนตร์ รูปภาพ หรือวัสดุของจริง
2. ตัวหนังสือที่จะออกประกอบรายการ รายการการศึกษา ควรใช้ตัวอักษรเขียนที่เรียบร้อยไม่ใช่ตัวตลก

3. ฉากที่จำเป็นต้องใช้ ควรทำขนาดฉากให้แน่นนอนควรได้ตบแต่งไว้เมื่อมีการเตรียมการ

4. สำหรับผู้กำกับรายการ

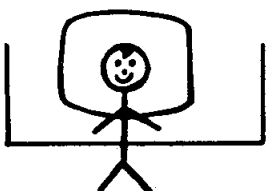
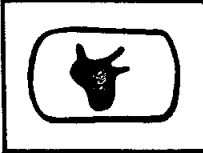
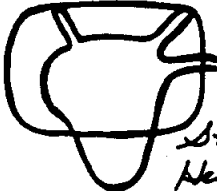
เพื่อให้การออกรายการเป็นไปตามเวลาที่กำหนด โดยสามารถหยุดรายการได้ เมื่อถึงเวลาที่กำหนด

7. การเขียนบทสำหรับรายการการศึกษา

รายการวิทยุโทรทัศน์ทางการศึกษานั้นถ้าเป็นการออกรายการแบบบรรยาย สาธิต สันทนา ควรมีการเขียนบทว่า ผู้แสดงหรือผู้ออกรายการมีลักษณะอย่างไร นั่ง ยืน หรือเคลื่อนไหวกว อย่างไม่มืบทบรรยาย บทพูด การประกอบตัวอย่าง การประกอบภาพ วัสดุอุปกรณ์อย่างไร ก็เขียนไปตามลักษณะที่เป็นอย่างนั้น ส่วนการจัดรายการที่เป็นแบบจำลอง หรือละคร การเขียนบทต้องมีลักษณะเป็นจำลองหรือแบบการแสดงแบบบันเทิง ออกมาจริง ๆ เลยทีเดียวหมายความว่า จะต้องเขียนบทเช่นเดียวกับรายการแสดงละครรายการบันเทิง และมีขั้นตอนในการผลิตรายการเช่นเดียวกันกับรายการบันเทิง

SET-UP SCRIPT

PROGRAM The Human Heart
 DEPT. Biol. SPEAKER Dr. Jones
 DATE 5/29/69 ESTIMATED LENGTH 20 min.

VIDEO	AUDIO
	<p>Dr. Jones Intro. Comments Human Heart</p>
 <p>Picture</p>	<p>General Description Ext appearance</p>
 <p>Sheep Heart</p>	<p>Discussion Pacemaker</p>

FINAL DRAFT OF A T.V. SCRIPT

METHOD 1 EXACT SCRIPT

PROGRAM <u>The Human Heart</u>		SPEAKER <u>Dr. Jones</u>
DEPARTMENT <u>Biology</u>		ESTIMATED LENGTH <u>20 min.</u>
DATE <u>May 25, 1969</u>		
CAM.	VIDEO	AUDIO
1.	Title	Music - In, up
2.	Credits	Music - under
1.	Speaker - MS (super name)	The human heart is perhaps the most fascinating organ of the many splen- did organs which make up the body. It is just that - an organ. For cen- turies poets have assigned a certain romantic value to the heart. At one time or another, it has been the site of love, of religion and generosity (you have heard the saying that "he is big-hearted"). Scientific inves- tigation has shown that the heart is...
2.	(super off)	
	Picture of heart-CU (fill screen)	nothing more or less than a highly tuned muscular pump. When viewed externally, etc.

มหาวิทยาลัยรามคำแหง
เสนอ
รายการโทรทัศน์การศึกษา
ภาคเรียนที่ 1/2523

วิชา สังคัตนิยม (MU 103)
ครั้งที่ 5

หัวข้อบรรยาย
วิวัฒนาการของดนตรีตะวันตก
คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง

วันพุธที่ 27 สิงหาคม 2523
ผศ.สุมาลี นิมนานภาพ

เวลา 16.00 - 16.55 น.
บรรยาย

ฉากและอุปกรณ์

1. โต๊ะบรรยาย 1 ชุด
2. chart 18 แผ่น
3. สไลด์ 5 ภาพ
4. เพลงประกอบ (เทป 1 ม้วน)
5. ภาพยนตร์ 1 ม้วน

ที่มา : วิทยุโทรทัศน์การศึกษา ม. รามคำแหง

ภาพ	เสียง
<p>วิชา สังคตินิยม (MU 103) ครั้งที่ 5 หัวข้อบรรยาย - วิวัฒนาการ ของดนตรีตะ วันตก (เริ่มตั้ง แต่สมัยต้น คริสต์ศตวรรษ จนถึงสมัยฟื้นฟู ศิลปะ) ผศ. สุมาลี นิมมานภาพ บรรยาย</p>	
<p>ผู้บรรยาย</p>	<p>สวัสดิ์คณะนักศึกษาและท่านผู้ชม รายการโทรทัศน์การศึกษาของมหา วิทยาลัยรามคำแหงชั่วโมงนี้ จะเป็นการบรรยายสรุปกระบวนการวิชาสังคตินิยม ครั้ง ที่ 5 จากการบรรยาย 4 ครั้งที่ผ่านมาแล้ว เป็นเรื่องของดนตรีไทย นับตั้งแต่ชั่วโมง นี้เป็นต้นไปจะเป็นภาคดนตรีสากล จะเป็นเรื่องของดนตรีตะวันตกทั้งหมด หัวข้อ ใหญ่ที่จะบรรยายในวันนี้คือ</p> <p>วิวัฒนาการของดนตรีตะวันตก</p> <ul style="list-style-type: none"> - ดนตรีในสมัยต้นคริสต์ศตวรรษ (Patristic Period) - ดนตรีในสมัยกลาง (Mediaeval Period) - ดนตรีในสมัยโพลิโฟนี (Polyphony Period)

ภาพ	เสียง
	<ul style="list-style-type: none"> - ดนตรีในสมัยฟื้นฟูศิลปปะ (Renaissance Period) - ดนตรีในสมัยบาร็อก (Baroque Period) ดนตรีในสมัยคลาสสิก (Classical Period) - ดนตรีในสมัยโรแมนติก (Romantic Period) - ดนตรีในสมัยปัจจุบัน หรือในคริสต์ศตวรรษที่ 20 (Modern Period) <p>การแบ่งดนตรีออกเป็นสมัยต่าง ๆ นั้น มีอยู่ในแผ่นปลิวคำบรรยายชุดสังคีตนิยามหน้า 31-36 พร้อมทั้งแสดงรายชื่อคีตกวีและผลงานเด่น ๆ ไว้อย่างสั้น ๆ ที่ ผศ.ดร.กำธร สนิทวงศ์ ณ อยุธยา ได้รวบรวมไว้</p>
Chart. 1	<p>ตามที่ได้เคยพูดไว้ในบทนำในการบรรยายครั้งแรกว่า ดนตรีคือ เสียงสูง ๆ ต่ำ ๆ ที่เรียบเรียงขึ้นอย่างมีระบบ เสียงสูง ๆ ต่ำ ๆ นั่นก็คือ ทำนองเสียงสูง ๆ ต่ำ ๆ อย่างเดียวกันก็ไม่ให้อารมณ์ จะต้องมีจังหวะเร็วช้า เร็ว ๆ ช้า ช้าเร็วช้า สุดแล้วแต่จังหวะ Rhythm มีทำนองและจังหวะแล้วซึ่งนับเป็นองค์ประกอบหลักของดนตรีทุกชนิดในโลก ดนตรีก็ยังไม่ไพเราะ จำเป็นที่จะต้องมีเสียงประสาน (Harmony) ด้วย เมื่อ รวม ทำนอง จังหวะ และเสียงประสาน เข้าด้วยกัน ก็เป็นดนตรีสากล</p>
ผู้บรรยาย	<p>ดนตรีสากลเป็นดนตรีของทุกชาติ มิได้หมายถึงดนตรีของประเทศใดประเทศหนึ่งโดยเฉพาะ ดนตรีของชาติใดก็ตาม ก็จะต้องมีองค์ประกอบหลักดังที่ได้พูดมาแล้ว จะมีแตกต่างกันบ้างในลักษณะเฉพาะ ในสำเนียง ในเรื่องปลีกย่อยที่สอดคล้องไปตามเผ่าพันธุ์ของชาตินั้น</p>
Chart 2	<p>หัวข้อที่จะบรรยายในวันนี้เป็นวิวัฒนาการของดนตรีตะวันตก ตะวันตกในที่นี้หมายถึงทวีปยุโรป ข้อที่ได้บรรยายไว้ในบทนำแล้วว่า ดนตรีตะวันตกนั้น มีวิวัฒนาการมาจาก Folk Music (ดนตรีพื้นบ้าน) Traditional Music (ดนตรีประกอบ</p>

	<p>พิธีกรรมต่าง ๆ) Church Music (ดนตรีศาสนาหรือนดนตรีวัด) Classical Music (ดนตรีแบบแผนมีฉันทลักษณ์ และเป็นดนตรีที่ใช้เครื่องดนตรีบรรเลงแสดงอารมณ์และภาพพจน์) จึงได้ชื่อว่าเป็น Instrumental Music ด้วยและเนื้อเรื่อง</p>
<p>ผู้บรรยาย</p>	<p>จากดนตรีพื้นบ้านซึ่งมีอยู่ในชนทุกเผ่าพันธุ์ เพื่อความรื่นเริง หลังจากเสร็จจากงานตลอดจนการร้องขอ อ้อนวอน ให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามแต่จะนึกสร้างขึ้นให้ช่วยให้ทำการงานสำเร็จตามที่ตนปรารถนา การร้องขอ สวดอ้อนวอนเหล่านี้มักจะมีดนตรีตามแต่จะหาได้ประกอบประกอบเพื่อให้ได้ยินไปถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือพระเจ้า เทพเจ้าต่าง ๆ แม้แต่กรีกซึ่งเป็นแหล่งอารยธรรมโบราณของยุโรปตะวันออก ก็ยังพบว่าเพลงของกรีกที่มีอยู่ดั้งเดิมเป็นส่วนมาก เป็นบทเพลงสรรเสริญเทพเจ้าต่าง ๆ เช่น บทเพลงสรรเสริญเทพเจ้าแห่งพลังเฮอรัลคัส (Hercules) บทเพลงสรรเสริญเทพเจ้าแห่งสติปัญญา อเดลฟี (Adelphi)</p> <p>บทเพลงสรรเสริญหรือบทสวดอ้อนวอนเหล่านี้ ต่อมาวิวัฒนาการมาเป็นบทสวดประกอบพิธีกรรมทางศาสนา และดนตรีก็มีส่วนเกี่ยวข้องของบรรเลงประกอบพิธีกรรมทางศาสนาตั้งแต่นั้นมา</p>

<p>Chart 3</p>	<p>กรีกและตฤกี เป็นชาติแรกที่รับศาสนาคริสต์นิกายไปจากตะวันออกกลาง และเป็นแหล่งเผยแพร่ที่มีคนนิยมนับถือมากแห่งหนึ่ง เกิดเป็นศาสนาคริสต์นิกายออร์ทอด็อกซ์ (Orthodox) ขึ้น ชาวกรีกยกย่องดนตรีเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ใช้ชำระล้างบาปและมลทินทางใจ ใช้รักษาบำบัดโรคภัยไข้เจ็บได้ ดังที่ผู้ที่ใช้นามปากกาว่า คุณทองจิ้น บ้านแจ่ง เขียนไว้ในเรื่องแกะสะกิดคลาสสิก ในชาวกรุง ฉบับที่ 5 มีนาคม 2522 ว่า หมอชาวกรีกโบราณท่านหนึ่งชื่อว่า “แอสคลีปิอุส” (Asclepius) ได้ใช้ดนตรีบรรเลงให้ผู้ป่วยหลังจากการผ่าตัดแล้วฟัง ปรากฏว่าช่วยทุเลาอาการเจ็บปวดได้อย่างดี หรือนักปราชญ์ชื่อ “พิธาโกรัส” (Pythagoras) เป็นท่านแรกที่</p>
----------------	---

ภาพ	เสียง
	<p>กล่าวว่า</p> <p>“ดนตรีมีส่วนช่วยใช้วิญญาณของผู้ฟังมีความสะอาดหมดจดมากขึ้น หากใช้ดนตรีร่วมกับอาหารให้มนุษย์เสพเข้าไปพร้อมกันแล้ว จะทำให้สุขภาพดียิ่งขึ้นไปอีก</p> <p>ชาวกรีกตลอดจนชาวยุโรปทั้งหลายยกย่องวิชาดนตรีเป็นศิลปะชั้นสูง ควรค่าแก่การศึกษา และยังให้เกียรติ และอภิสิทธิ์แก่นักดนตรีอีกด้วย</p>
Chart 4	<p>จะเริ่มเข้าสู่หัวข้อดนตรีในสมัยต้นคริสต์ศตวรรษ (Patristic Period) ซึ่งอยู่ประมาณปี ค.ศ. 300 - ค.ศ. 1000 นับตั้งแต่กรีกรับศาสนาคริสต์ เป็นศาสนาประจำชาติ นอกจากกรีกแล้ว แลพบยุโรปตะวันออกก็ล้วนนับถือศาสนาคริสต์นิกายออร์ทอด็อกซ์</p> <p>จากกรีกศาสนาคริสต์แพร่หลายไปทางตะวันตกไปยังอาณาจักรโรมัน เมื่อแพร่หลายเข้าไประยะแรกถูกกีดกันนานาประการ จนกระทั่งราว ค.ศ. 300 ชาวโรมันที่ลุ่มหลงมัวเมาในอำนาจมานาน มีศีลธรรมเสื่อม จิตใจเสื่อมโทรม นักคิด นักปราชญ์ชาวโรมันทั้งหลายเห็นความจำเป็นที่จะต้องหาหลักยึดเหนี่ยว จึงประกาศรับศาสนาคริสต์เป็นศาสนาประจำอาณาจักรโรมันเกิดเป็นศาสนาคริสต์นิกายโรมันแคธอลิก (Roman Catholic) เนื่องจากโรมันเป็นชาติที่มีอำนาจมาก เมื่อขยายอาณาเขตไปถึงที่ใดก็นำเอาวัฒนธรรมของตนเข้าไปเผยแพร่รวมทั้งศาสนาคริสต์ด้วย ศาสนาคริสต์จึงเป็นศาสนาของชาวยุโรปตั้งแต่นั้นมา</p>
ผู้บรรยาย	<p>ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า พิธีกรรมต่าง ๆ ล้วนแล้วแต่ต้องมีดนตรีประกอบประกอบและจากพิธีกรรมต่าง ๆ วิวัฒนาการมาเป็นศาสนาคริสต์ ซึ่งเป็นศาสนาที่ยิ่งเป็นในเรื่องความสำคัญของดนตรีมาก เพราะเป็นศาสนาที่มีบทสวดสรรเสริญพระเกียรติคุณของพระผู้เป็นเจ้าบทสวดบูชา บทสวดอ่อนหวาน บทสวดแสดงความ</p>

ภาพ	เสียง
	<p>ขอบคุณ บทสวดแสดงความเลื่อมใส ศรัทธาในองค์พระผู้เป็นเจ้ามากมาย เรียกว่า Chant หรือ Plainsong ดังนั้นดนตรีศาสนาจึงเป็นดนตรีที่เกิดจากเสียงขับร้อง จึงอาจเรียกเป็น Vocal Music ได้ ลักษณะการร้องจะประกอบด้วยคณะนักร้องประจำโบสถ์ (choir) เป็นผู้ร้องพร้อม ๆ กัน แรกทีเดียวเป็นผู้หญิงและเด็กกลุ่มหนึ่งและชายล้วนกลุ่มหนึ่ง จนกระทั่งสมัย คศ. ที่ 4 มีเพียงเด็กผู้ชาย กลุ่มหนึ่ง และผู้ชาย (ผู้หญิง) อีกกลุ่มหนึ่ง ส่วนผู้หญิงนั้นตัดออกไป</p>
Chart 5	<p>ลักษณะเพลงขานที่มีหลายชนิด แต่ที่นิยมกันมาก บางบทยังใช้อยู่จนถึงปัจจุบันนี้ คือ Gregorium Chants ซึ่งเป็นเพลงขานที่พระสันตปาปาเกรกอรี เดอะเกรท (Pope gregory the Great หรือ Sancte Popoe Gregorius) เป็นผู้แต่งขึ้น และเป็นผู้รวบรวมเพลง Chant ต่าง ๆ ที่มีผู้แต่งไว้แล้ว และเป็นผู้วางรากฐานพิธีกรรมต่าง ๆ ทางศาสนา วางระเบียบแบบแผนในการใช้บทละครไว้มากมาย จนได้รับการแต่งตั้งเป็น The great คนแรกของยุโรป ในราว ค.ศ. 600</p>
ผู้บรรยาย	<p>มิทเรควีเอ็ม</p> <p>ในใช้พิธีสวดอ้อนวอนพระเจ้าขอให้มารับดวงวิญญาณของผู้ตายไปสู่สวรรค์ เป็นมิชซา ที่เลื่องลือมากแต่งขึ้นเพื่อใช้สวดในงานศพ โดยทั่วไปคีตกวีจะบรรจงแต่งอย่างจับอกจับใจ เพื่อไว้อาลัยใครสักคนหนึ่ง จึงทุ่มเทเวลาและความรู้ความสามารถแต่งเพลงมิชซาเรควีเอ็ม ในงานศพของชาวคริสต์จะมีพิธีสวดเรควีเอ็มก่อนยกศพไปฝัง มีเนื้อร้องเป็นคาถาภาษาละติน</p>
Chart 18	<p>นอกจากนี้ยังมีดนตรีอีกชนิดหนึ่งเรียกว่า Fantasia เป็นดนตรีบรรเลงใช้เครื่องคัด lute บ้าง พวก keyboard lust บ้าง ซึ่งได้แก่ Organ, Harpsichord และ Piano ลักษณะดนตรี Fantasia เป็นดนตรีที่มีอิสระในการประพันธ์ไม่มีลักษณะฉันทลักษณ์ตายตัว เล่นในโบสถ์เพื่อให้สงบอารมณ์ของสัตบุรุษก่อนที่จะฟังพระเทศน์</p>

ภาพ	เสียง
ผู้บรรยาย	<p>บทเพลงทางศาสนาเหล่านี้เป็นรากฐานของทฤษฎีการประสานเสียงอย่างถูกแบบแผน มีการฝึกหัดนักร้องประจำโบสถ์ (Choir) และเครื่องดนตรีหลายชนิดเริ่มมีบทบาทเข้ามาในการขับร้องประสานเสียง และบรรเลงล้วน ๆ นับเป็นบทสรุปสำหรับดนตรีสมัยฟื้นฟูศิลปะได้ เรื่องวิวัฒนาการของดนตรีตะวันตกยังไม่จบ แต่เวลาบรรยายในวันนี้หมดลงแล้ว จะบรรยายต่อไปคราวหน้าวันจันทร์ที่ 8 กันยายน เวลาเดียวกันนี้</p> <p style="text-align: right;">สวัสดิ์ค่ะ</p>